

داکتر یارمحمد کارشناس محیط زیست

طرح رهنمائی علاج آلودگی شهر کابل

آلودگی شهر کابل آگاهانه یا نا آگاهان توسط اهالی شهر کابل صورت گرفت است که نقش انسان را در آلوده گی محیط زیست نشان می دهد. قسمی که ما می دانیم انسها به گونه های مختلف باعث آلوده کردن محیط می گردد ، ما باید در پاکی و حفظ محیط شهر خود با مسولین شاروالی (شهرداری) و اداره ملی حفاظت محیط زیست همکاری باشیم. تمام ارگان های دولتی و مردم آگاه شهر در پاکیزه گی شهر و نگهداری فضای سبز مسولیت دارند و باید دست به دست هم داده از همچو مشکلات شهر کابل را از گرد و خاک آلودگی نجات داد .

وظیفه هر انسان متمدن و با شعور و با تربیت و با شخصیت این است که در شهر، جاده، کوچه، مکتب، خانه، جای کار، دشت و صحرا، جنگل، کنار دریا، تفریگاه‌ها، کول‌ها، تالاب‌ها و خلاصه جایی که پا می‌گذارد موظف است که زباله‌های خود را در سطل مخصوص زباله دانی بیندازد. اگر سطل یا زباله دانی در دور قرار داشته باشد شما موظف هستید به خود زحمت دهد و خریط‌ها پلاستیکی (بوتل‌های پلاستیک، پوست کچالو، پیاز، پوست میوه‌ها) با خود حمل کنید و در مکان مناسب که برای آن که تعیین شده رهاش کنید. به هیچ عنوان نباید زباله را در محیط آزاد پخش یا پرکنده ساخت، رعایت این نکته یک وظیفه اخلاقی، اجتماعی، شرعی، عرف و فرهنگ است و باید برای همه ما چپ خورد و بزرگ عادت شود. بخاطریکه زندگی و سلامتی با دوام انسان وابسط به پاکی و تمیزی محیط زیست است.

چهار اطراف شهر کابل را کوه‌های صخره‌ای خشک حاری از جنگل احاطه نموده است و هم در میان شهر کابل کوه آسمایی، شیر دروازه، کارته سخی، کوتل خیرخان تپه بی بی مهر و، تپه مرنجان، بالا حصار، کلوله پشته دامنه بادام باغ واقع است که از نگاه طرح و دیزاین در احداث یک شهر زیبا در دامنه این کوه نظیر خود را در دنیا ندارد. اما با تا سف که در طی سیزده سال کابل طبیعی زیبا آفریده صاحب یک مهندس ساختمانی در امور شهر سازی مدرن جهان دیده نشد.

این خانه‌های معماری در ایران

این خانه‌های معمار مکزیکی

امروز وضعیت مسکن در شهر کابل پایتخت افغانستان به سبب بی توجهی شاروالی چنان خراب است که مردم خود سر غیر منظم غیر فنی و بدون نقشه شهر سازی خانه‌های گلی در کوه‌های اطراف کابل به دلخواه خود دست به آبادی و ساختمان سازی زده اند. و برخی از این خانه‌های گلی و سنگی در ارتفاع 500 متر در برفراز و شیب دامنه‌های کوه‌ها از طرف مردم تهی دست بنا شده اند. این خانه‌های گلی خود سر شبیه به قشلاق بدون نقشه بدون مجارای ورودی فاضل آب به لوله و کانال‌ها و خط سیستم شبکه انتقال فاضل آب اعمار شده است.

نوآباد کابل

ده مزگ کابل

اکنون با آمدن آب باران گل آلود از ناوه های پشت بام میلیون ها خانه گلی بنای خود سر غیر نقشه و فنی از کوه دامنه ها و تپه های شهر کابل به تندى با خراشیدن سنگ گل از کوچه های خامه به طرف پایین به سرک های پخته و جاده ها می ریزد و در سرک ها و جاده ها گل ولای آن فرش می شود و بعد از خشک شدن آب آلوده فاضل آب در جاده ها ، سرک ها و پیاده رو ها که می ریزد ، باعث مشکلات بسیار چون گرد و غبار در منطقه مسکونی شده است. دلیل اصلی تجمع آب باران در کوچه ها ، در سرک و جاده ها کابل ساخت مجاری ورود فاضل آب کمتر از ظرفیت مقدار جریان عبور از مجار است. از سبب آب های استاده سرک ها مملو از گل ولای شده است و مشکل عبور را برای عابران پیاده و سائپ نقلیه را با مشکلات مواجه ساخته است. و هم سرک ها کمترین ظرفیت عبور مجار آب جویچه ها کانال های کنار سرک ها همه بند می شود آب روی سرک ها آمده و کثافت زیاد می شود.

1- راه علاج آن عمار سرک پخته بشکل کمر بند سبز همرا با ساخت کانال به دو کنار سرک به سطح مایل در میان خان های شیر در وازه ، کوتل خیرخانه و بادام باغ را میتوان با این طرح سرک کمر بند سبز دیدنی ترین منظره را در دامنه این کوها بوجود آورد وهم جلوگیری از آمدن آب باران گل آلود از ناوه های پشت بام خانه های گلی که از دامنه کوه که به تندى با خراشیدن سنگ گل از کوچه های خامه به طرف پایین به سرک های پخته به جاده ها می ریزد و از فرسوی گل لای آن به سرک اسفالت و جاده ها که امروز به یک چالش جدی محیط زیست مبدل

گرده است می توان پیش گیری کرد.وهم با غرس در ختان زینتی در کنار کانال های عبور آب به زابرها کمر بند سبز را ایجاد کرد .

خانه های کوتل خیرخانه

2- فاضل آب های مسکونی که روزانه هزارا لیتر است و با آب باران توسط یک سیستم جمع آوری گردد و بوسیله لوله ها یا کانال در تصفیه خانه ها دوباره تصفیه شود. ایجاد تصفیه خانه بخاطر فاضل آب های مسکونی که به آن بوسیله لوله ها تصفیه خانه هدایت شود و آب تصفیه شده وارد نل های مصرفی برای آبیاری در ختان زینتی شهر و گل های کنار سرک ها ، آب پاشی پارک های عمومی و سبزه جاده ها و بخصوص در شستن سرک ها از این آب تصفیه شده استفاده می شود . فاضل آب های مسکونی بدون تصفیه شامل (باکتری ها ، ویروس ها انگل ها) است در جوی های شهر گنده وبوی آن مشکلات جدی زیست محیط را به بار می آورد.

3- منع جدی و فوری از گسترش ساخت خانه های خودسر سنگی و گلی برفراز و کوه های شهرکابل که ساکنان پایین این دامنه ها را خطر لغزش سنگ های بزرگ تهدید کرده است وهم فاضل آب ناوه باران پست بام های گلی خیرخانه ، تپه سلام ، کوشیر در وازه و دیگر محلات مرتفع شهر به تندی با خراشیدن سنگ گل از کوچه ها خام به طرف پایین به سرک اسفالت وجاده ها می ریزد و در سرک و جاده ها فرش می شود به یک چالش جدی محیط زیستی مبدل می گردد. وناسالمی یک نواحی شهر یا یک محل به محیط زیست بریک دیگر اثر می گذارد و این تاثیرات با سرعت به سایر مناطق دیگر شهر گسترش می یابد.

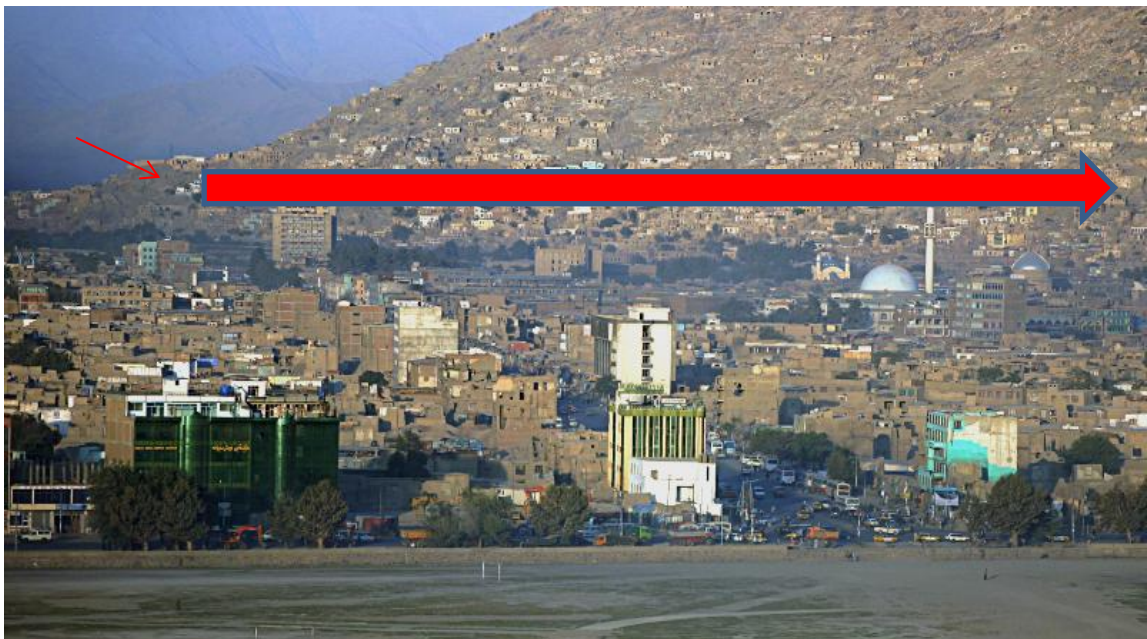

کارته سخی

نقاش

4- ایجاب یک سرک هلقوی پخته کمر بند سبز در میان کوه آسمائی ، ، کارته پروان ، کارته مامورین ، عقب سیلو ، کارته سخی الی دامنه کوه نوآباد ده مزنگ بطور حلقوی دو باره کوه آسمائی را با هم وصل نماید می رود . این سرک موثر رو در جهت سهولت رفت آمد هم شهریان کابل که پیش از دو سوم اهالی شهر کابل در این دامنه کوه ها زندگی می کنند و مشکل همشگی رفت و آمد دارند رفع خواهد شد .

اگر بخواهم که ما یک پایخت زیبا با منظره دلکش و عاری از آلودگی داشته باشیم ، یگانه راه علاج پیش گیری از آمدن فاضل آب باران های موسمی از دامنه کوه های کارته مامورین ، کارته پروان ، کارته سخی ، کوه تلویزیون ، ده افغانان ، علی آباد ، نوآباد ، نقاش به طرف پایین به سرک پخته وجاده های شهر که می ریزد، و باعث تراکم گل و لای در سرک های پخته و داخل حویلی ها است و مردم نمی توانند در کوچه و سرک کشت گذار نمایند. همین سرک هلقوی پخته در دامنه کوه با ساخت کانال مجاری ورودی آب به دوطرف کنار سرک باعث

پیشگیری از آمدن آب باران در کوچه ها و از داخل شدن آب در حویلی ها و کاهش کثافت در جویچه و شهر خواهد شد. و با طرح احداث پارک های سبز تفریح با فواره آب در میان خانه های این دامنه کوه ها که بیشتر خانه ها از سنک ساخت شده، آدم می توان با یک طرح دیزین خوب منظره دیدنی و دلکش را برای گردشگران به بار آورد.

درفراز کوه کارته مامورین که بلندترین قله در میان شهر کابل است و با احداث حوض ذخیره آب آشامیدنی صحیی، آب حیات را به وسیله نل دوانی در اختیار هر خانه ی شیب کو ه های مذکور رسانید. و کودکان کوه نشین را از بشکه کشی که در این دامنه کوه ها که مشکل همیشگی شان بشکه آبکشی به حساب می آید، نجات داد.

- 5- آگاه دهی از طریق رسانه ها به مردم در مورد سود بخش بهداشتی محیط، کنترل بهداشتی محیط، پیشگیری از بیمار ها در جهت حفظ و ارتقاء سلامتی و رفاه و آسایش انسان ضرورت است. اصول یکی از وظایف مهم بشری حفظ جان است، جز با زیستن در محیط سالم و زبیا امکان پذیر نیست. بدین سبب شرط اولیه داشتن روحی سالم، جسم سالم است و جسم سالم فقط زمانی حاصل می شود که انسان از محیط زیست طبیعی سالم و دلگش بهرمن باشد.
- 6- جذب نیروی تنظیفی کافی با معاش خوب برای هر ناحیه به اساس اهالی و ضرورت ناحیه استخدام گیرد. هزاران شهروند افغانستان بیکار در وطن است و از بیکاری به ایران مهاجر کرده اند و هزاران نفر از شهروند افغانستان در تنظیف (خدمات شهری) شهرداری های ایران کار می کنند. وظیفه کارمندان تنظیف شاروالی است که زباله ها را به موقع تخلیه کند.
- 7- جذب افراد مسلکی برای خدمات سرسبزی شهر که افراد فنی با تجرب باغ پرور را که تا نظارت از نهالهای شانده شده صورت گیرد. مدار آب دهی نهالها (یا دوره آب مانی نهال) که در فصول گرما سال نه باید غفلت کرد، در دوره آمانی برای نهالهای جدید غرس شده، غفلت در آن جرم است مراعت مدیریت آب برای رشد نهال ضروری است. دوره آب مانی بر اساس سن نهالها در فصول سال صورت می گیرد.

8- احداث پارکینگ در حاشیه ای شهر برای موترها دکان داران و کارمندان دولت که از پارکینگ موترها در کنار جاده ها جلوگیری شود. که تا عبور و مرور وسایل نقلیه در سرک ها آسان شود، و معضله ساعت ها راه بندان حل را خود پیدا کند و آشفته گی شهر و خطر مسافری از پیاده روها هم رفع شود.

9- وظیفه مسولین اداره شاروالی است در آوردن نظم و آماده کردن جای برای دست فروشان و کراچی وان ها که تا از جتلی و ناپاکی شهر جلوگیری شود.

10- ساخت تشناب ها (توالیت) در گوشه و کنار شهر برای رفع حاجت مسافران شهر لازم و ضروری است که باید هم ساله طرح ساخت آن در تذکر در پلانی کاری شاروالی یک امر ضروری است که تا مردم از شتن رفع حاجت صحرای پرهز کنند.

11- چمن کاری از برخاستن گرد و غباری که در اثر وزش باد جلوگیری نموده و محیط اطرافش را مصون از آلودگی می نماید. در چمن کاری ری گراس برای مناطق گرم و متعادل کاشت آن مناسب است. در مناق معتدل مثل آب و هوای کابل چمن کار در اول بهار و اگر آب کافی در دسترس داشته باشید در اوایل فصل تابستان نیز توسعه می شود.

12- ایجاد فضای سبز در سلامتی و آسایش سکنان شهرها سهم بزرگ دارد بخاطریکه برگ در ختان و بته های سبز آکسیجن تولید می کنند آب را به چرخه طبیعت دوباره باز می گردانند. کیفیت رطوبت خاک را بهبود می بخشد و از فرسایش خاک در مقابل باران های تند و توفان بادهای جلوگیری می کند و هم ایجاد سایه کرده و موجب کاهش درجه حرارت در محیط می گردد. و همچنین فضای سبز می توانند گرد و غبار را تا حدودی از اتمسفر جذب کرده و موجب پاک هوا از آلاینده ها شوند.

13- احیای دوبار جوی های مهشور که از آب دریای کابل جدا می شد. جو شیر، بالا جوی، جوی سرآسیاب، جوی ده دانا، جوی یک توت، جوی بی بی مهر، جوی چهلستون، جوی پل مستان و غیره... جوی پل مستان نیز از دریای لوگر از تنگی ده یعقوب کشیده شده است. این جوی تا امروز وجود داشته و مورد استفاده قرار دارد. این جوی اراضی ولایتی و سیاه بینی را آبیاری کرده. مسیر خود را در پایین کوه بالا حصار بطرف شمال باز می نماید و بعد از سیراب نمودن مناق قلعه نو و قلعه خواجه در مقابل بالا حصار و چمن حضوری به دریای کابل وصل می گردد.

14- کول حشمت خان که در جنوب شهر کابل واقع است و امروز این کول می طلبد با تهیه طرح جامع حفاظت گردشگری یعنی اکوتوریزم به یکی از زیباترین مناطق طبیعت گردی کشور ما احیاء و بازسازی نمود و محیط آرام و دل انگیز را برای قصه کنندگان جمعت کابل پدیدار کرد و حفاظت از کول به هر قیمت که شود به صفت یک تفریگاه ضروری است.

احیای مجدد منابع آب آن از دریا لوگر بوده که از طریق جوی سنتی مستان از تنگی ده یعقوب بعد از مشروب کردن زمین باغستانهای مسیر خود به کول حشمت خان سرازیر می شود.

کول حشمت خان یک کول سنتی می باشد و به روش های سنتی باید نگهداری شود بهتر است برای دیدن گردشگران که از دور و نزدیک به کابل می آیند. ساحه این کول از نگاه ای اکوتوریسم گردش طبیعت مناسب ترین محل است. وظیفه اداره ملی محیط زیست است حفاظت و نگهداشت این کول چه توسط قانون و چه از نگاه وظیفه انسانی تو چه نمایند. موجودیت آب نی و تپه ها در اطراف این جهیل اهمیت زیبا بی آنرا بیشتر ساخته است. یکی از اوصاف این کول در گذشته پنا گاه مرغان آبی از قبیل کلنگ قاز و قاز حسینی قطان و صد ها نوع دیگر می باشد.

سود مندی احیاء این کول حشمت خان این است که روزانه یک مقدار زیاد حرارت هوا را جذب کرده و در اثنای شب آن را دوباره آزاد می کند و بدین صورت از شدت گرمی روز و سردی شب تا حدود کاسته و امکانات زندگی را برای انسانها مساعد می سازد و بخار آب این کول در سرسبزی منطقه و در بوجود آوردن رطوبت و معتدل کردن هوای منطقه نقش اساسی دارد.

مورخ 31 اگست 2013 سویدن

